

EU-nämndens verksamhet riksmötet 2022/23

EU-nämndens verksamhetsområde

Regeringens informations- och samrådsskyldighet gentemot riksdagen i EU-frågor är sedan den 1 januari 2003 reglerad i regeringsformen. Regeringen ska fortlöpande informera riksdagen och samråda med organ som utses av riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen. Närmare bestämmelser om denna skyldighet finns i riksdagsordningen. För samråd ska riksdagen för varje valperiod inom sig tillsätta en nämnd för Europeiska unionen (EU-nämnden). Regeringen ska samråda med EU-nämnden om hur förhandlingar ska föras inför besluten i rådet. Regeringen ska också samråda med nämnden inför möten och beslut i Europeiska rådet.

Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd våren 2023

Under det första halvåret av 2023 var Sverige ordförande i EU:s ministerråd (formellt Europeiska unionens råd). Riksdagen anordnade åtta konferenser och flera möten under ordförandeskapet där ledamöter och tjänstemän från EU-ländernas nationella parlament och Europaparlamentet deltog. EU-nämnden och EU-nämndens kansli var inom ramen för den parlamentariska dimensionen av ordförandeskapet värd för den återkommande konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor vid Europeiska unionens parlament (förkortat Cosac). Mer information finns under rubriken 'Cosac'.

EU-nämndens sammansättning vid riksmötets slut

Inom ramen för riksmötet 2022/23 genomfördes ett nationellt riksdagsval. Därför hade EU-nämnden en större rotation av ledamöter än under ett normalt verksamhetsår. En mycket stor mängd suppleanter påbörjade och avslutade också sina uppdrag i nämnden. Den fullständiga sammansättningen under riksmötet 22/23 framgår därför inte nedan. Istället redovisas EU-nämndens sammansättning så som det såg ut vid riksmötets slut den 11 september 2023. EU-nämnden hade då 17 ledamöter, 87 suppleanter och 1 extrasuppleant. Fem av ledamöterna tillhörde Socialdemokraterna, fyra Sverigedemokraterna, tre

Moderaterna, en Vänsterpartiet, en Centerpartiet, en Kristdemokraterna, en Miljöpartiet och en Liberalerna. Ordförande för EU-nämnden vid samma tidpunkt var Hans Wallmark (M) och förste vice ordförande var Matilda Ernkrans (S).

Ledamöter

1. Hans Wallmark (M), ordförande
2. Matilda Ernkrans (S), förste vice ordförande
3. Martin Kinnunen (SD)
4. Björn Wiechel (S)
5. Ludvig Aspling (SD)
6. Jytte Guteland (S)
7. Jessica Rosencrantz (M)
8. Mathias Tegnér (S)
9. Martin Westmont (SD)
10. Monica Haider (S)
11. Jan Ericson (M)
12. Iona Szatmári Waldau (V)
13. Magnus Berntsson (KD)
14. Malin Björk (C)
15. Leonid Yurkovskiy (SD)
16. Rebecka Le Moine (MP)
17. Elin Nilsson (L)

Suppleanter

Ann-Christine Frohm Utterstedt (SD)
Åsa Eriksson (S)
Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)
Leif Nysmed (S)
Robert Stenkvist (SD)
Mats Wiking (S)
Arin Karapet (M)
Serkan Köse (S)
Jessica Stegrud (SD)
Kadir Kasirga (S)
John Widegren (M)
Daniel Riazat (V)
Kjell-Arne Ottosson (KD)
Elisabeth Thand Ringqvist (C)
Joar Forssell (L)
Emma Nohrén (MP)
Mikael Damsgaard (M)
Lars Andersson (SD)

Charlotte Quensel (SD)
Angelika Bengtsson (SD)
Staffan Eklöf (SD)
Beatrice Timgren (SD)
Angelica Lundberg (SD)
David Lång (SD)
Adam Marttinen (SD)
Mattias Karlsson i Norrhult (SD)
Johnny Svedin (SD)
Eric Westroth (SD)
Markus Wiechel (SD)
Lars Wistedt (SD)
Alexandra Anstrell (M)
Helena Bouveng (M)
Ida Drougge (M)
Mats Green (M)
Jesper Skalberg Karlsson (M)
Ann-Sofie Lifvenhage (M)
Stefan Olsson (M)
Lorena Delgado Varas (V)
Kerstin Lundgren (C)
Rickard Nordin (C)
Helena Vilhelmsson (C)
Christian Carlsson (KD)
Cecilia Engström (KD)
Hans Eklind (KD)
Ingemar Kihlström (KD)
Per Bolund (MP)
Jacob Risberg (MP)
Märta Stenevi (MP)
Elin Söderberg (MP)
Gulan Avcı (L)
Malin Danielsson (L)
Robert Hannah (L)
Fredrik Malm (L)
Martin Melin (L)
Anna Starbrink (L)
Anna Vikström (S)
Amalia Rud Pedersen (S)
Louise Thunström (S)
Markus Selin (S)
Mattias Vepsä (S)
Linnéa Wickman (S)
Patrik Jönsson (SD)
Andrea Andersson Tay (V)

Nooshi Dadgostar (V)
Ali Esbati (V)
Ida Gabrielsson (V)
Karin Rågsjö (V)
Håkan Svenneling (V)
Lili André (KD)
Marie-Louise Hänel Sandström (M)
Yusuf Aydin (KD)
Helena Storckenfeldt (M)
Janine Alm Ericson (MP)
Rasmus Ling (MP)
Camilla Hansén (MP)
Daniel Helldén (MP)
Annika Hirvonen (MP)
Linus Lakso (MP)
Katarina Luhr (MP)
Jan Riise (MP)
Ulrika Westerlund (MP)
Kristina Axén Olin (M)
Erik Ottoson (M)
Catarina Deremar (C)
Martina Johansson (C)
Anna Lasses (C)
Magnus Resare (M)

Extra suppleanter

Fredrik Stenberg (S)

Kansli

Nämnden biträdde av ett kansli bestående av:

Johanna Möllerberg Nordfors, kanslichef
Christina Hammarstedt, föredragande
Caroline Jender Pamrin, föredragande
Sara Rosenmüller, föredragande
Helena Fridman Konstantinidou, nämndhandläggare
Caroline Hägerhäll, nämndassistent t.o.m. 2023-08-15
Tina Hökebro Bergh, nämndassistent fr.o.m. 2022-08-22
Sebastian Hellberg, nämndassistent fr.o.m. 2023-03-01

EU-nämndens verksamhet

Under riksmötet 2022/23 höll EU-nämnden 49 protokollförda sammanträden. Dessa beskrivs närmare under rubriken ”Sammanträden och utskick” nedan.

Sammanträdesmaterial och protokoll publiceras på riksdagens webbplats där även uppteckningar från nämndens sammanträden finns tillgängliga. Dessa uppteckningar ingår i riksdagstrycket.

Regeringens samråd med och information till EU-nämnden inför möten i ministerrådet

Regeringen samrådde med EU-nämnden inför samtliga ordinarie ministerrådsmöten under riksmötet. En dagordning för ett ministerrådsmöte kan involvera flera statsråd. Utöver de ordinarie rådsmötena tillkom tre extrainsatta möten under riksmötet 2022/23. De sammanfattas här:

- Den 8 november 2022 informerade och samrådde regeringen på distans med EU-nämnden inför ett extrainsatt videomöte med anledning av de ekonomiska och finansiella konsekvenserna av Rysslands aggression mot Ukraina.
- Den 8 december 2022 informerade och samrådde regeringen vid två tillfällen på distans med EU-nämnden om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om bättre arbetsvillkor för plattformarbete, inför mötet i rådet för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvårdsfrågor samt konsumentfrågor.

Under riksmötet 2022/23 informerade och samrådde regeringen genom ansvariga ministrar med EU-nämnden inför ministerrådsmöten vid totalt 41 tillfällen. Regeringen representerades i statsrådets ställe av statssekreterare vid 25 tillfällen. Återrapportering från ministerrådsmöten och informella ministerrådsmöten sker muntligen såväl som skriftligen till nämnden.

EU-nämnden har, liksom under tidigare mandatperioder, tillsatt en beredningsgrupp med företrädare för varje parti i riksdagen för fördjupad information om aktuella frågor. Under riksmötet 2022/23 fick beredningsgruppen vid ett tillfälle information av EU-minister Jessika Roswall om arbetet under EU-ordförandeskapet.

Regeringens samråd med och information till EU-nämnden inför möten i Europeiska rådet och informella möten i kretsen av stats- och regeringschefer

Statsminister Magdalena Andersson informerade och samrådde med nämnden inför ett informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer vid ett tillfälle. Statsminister Ulf Kristersson informerade och samrådde med nämnden inför möten i Europeiska rådet under den resterande perioden av riksmötet 2022/23 vid fyra tillfällen.

Följande möten ägde rum i Europeiska rådet och mellan EU:s stats- och regeringschefer under riksmötet 2022/23:

- ett informellt möte mellan stats- och regeringschefer den 7 oktober 2022
- ett möte i Europeiska rådet den 15 december 2022

- ett extrainsatt möte i Europeiska rådet den 9–10 februari 2023
- ett möte i Europeiska rådet den 23–24 mars 2023
- ett möte i Europeiska rådet den 29–30 juni 2023.

Samtliga möten återrapporterades antingen i riksdagens kammare eller i EU-nämnden. Återrapporteringen från mötet i rådet den 29–30 juni 2023 ägde rum i nämnden den 4 juli 2023.

Information i EU-nämnden

Den 20 oktober 2022 informerade Eva Lindström från Europeiska revisionsrätten nämnden gemensamt med finansutskottet om revisionsrättens årsrapport för 2021.

Sammanträden och utskick

Av de 50 protokollförda sammanträdena under riksmötet hölls 21 under hösten 2022 och 29 under våren och sommaren 2023. Av dessa genomfördes 46 med fysisk närvaro, och 4 var så kallade Skypesammanträden med digital närvaro. Enligt praxis har EU-nämnden fortsatt att sammanträda digitalt under särskilda omständigheter, till exempel under pågående möten i ministerrådet.

EU-nämnden sammanträdde sammanlagt 68,5 timmar, varav 29,5 timmar under hösten 2022 och 39 timmar under våren och sommaren 2023.

Inför EU-nämndens sammanträden under riksmötet 2022/23 gjordes 146 utskick med sammanträdesmaterial och 12 utskick med sent inkommet material.

Skriftliga samråd

Utöver att regeringen samråder med och informerar EU-nämnden under sammanträden har regeringen skriftliga samråd med nämnden, dels om s.k. listor med troliga A-punkter (punkter som avser de beslut där en överenskommelse har nåtts i ett tidigare skede i beslutsprocessen och ska antas formellt av rådet), dels om frågor där beslut fattas med en skriftlig procedur. Under riksmötet 2022/23 höll regeringen skriftliga samråd med EU-nämnden vid totalt 121 tillfällen, varav 41 innehöll listor med troliga A-punkter. Ett skriftligt samråd kan innehålla flera annoteringar inom samma ämnesområde.

Yttranden

Den 28 april 2023 yttrade sig EU-nämnden till utrikesutskottet över regeringens skrivelse 2022/23:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2022. EU-nämndens yttrande 2022/23:EUN1y finns som bilaga (nr 6) till utrikesutskottets betänkande ”Verksamheten i Europeiska unionen under 2022” (bet. 2022/23:UU10).

Cosac

Konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor vid Europeiska unionens parlament (Cosac) upprättades 1989 och är ett forum för kontakter och diskussioner mellan Europaparlamentet och de nationella parlamentens särskilda organ för EU-frågor. Cosac äger som huvudregel rum fyra gånger per år, genom två ordförandemöten och två plenarmöten. Vid ordförandemötena deltar en ordförande och en vice ordförande från varje EU-utskott, och vid plenarmöten deltar sex delegater från varje nationellt parlament, sex delegater från Europaparlamentet och tre observatörer från kandidatländernas parlament. Värdskapet för Cosac följer av ordförandeskapet i EU:s ministerråd, roterar halvårsvis och arrangeras av det EU-ansvariga organet i ordförandelandets parlament. EU-nämnden och EU-nämndens kansli var därför inom ramen för den parlamentariska dimensionen av Sveriges ordförandeskap i ministerrådet värd och organisatör för Cosac våren 2023. Under riksmötet 2022/23 deltog nämnden i Cosac enligt följande:

- Vid Cosacs plenarmöte den 13–15 november 2022 i Prag bestod den svenska delegationen av ordförande Hans Wallmark (M), vice ordförande Matilda Ernkrans (S), Jytte Guteland (S), Martin Kinnunen (SD), Leonid Yurkovskiy (SD) och Iлона Szatmári Waldau (V).
- EU-nämndens presidium stod värd för Cosacs ordförandemöte den 29–30 januari 2023. Vid mötet diskuterades organiserad brottslighet, och bland talarna märktes EU-kommissionär Ylva Johansson (S).
- Cosacs plenarmöte genomfördes i riksdagens kammare den 14–16 maj 2023. Vid mötet diskuterades bl.a. grön omställning, EU:s inre marknad 30 år och Ukraina. Värd för mötet var EU-nämndens ordförande Hans Wallmark (M) och vice ordförande Matilda Ernkrans (S). Delegationen bestod vidare av Martin Kinnunen (SD), Anna Lasses (C) och Monica Haider (S).

Inom ramen för Cosac har det i tillägg hållits ett flertal digitala möten:

- Ett möte med kommissionär Margrethe Vestager den 6 oktober 2022
- Ett möte med kommissionär Maroš Šefčovič den 24 november 2022
- Ett möte med kommissionär Ylva Johansson (S) den 30 mars 2023, där EU-nämndens ordförande Hans Wallmark (M) stod som värd.

Utrikes resor

Under riksmötet 2022/23 genomförde inte EU-nämnden någon utrikes resa.

Inkommande besök

Under riksmötet 2022/23 tog EU-nämnden emot ett antal besök, ibland tillsammans med andra utskott. Ledamöter och suppleanter välkomnades att delta i mötena. Några besök stod riksdagens talman värd för, och nämndens

presidium inbjöds att delta. Följande officiella besök genomfördes under riksmötet 2022/23:

- Den 8 november 2022 hölls ett lunchmöte med EU-kommissionär Věra Jourová.
- Den 9 november 2022 hölls ett möte med Irlands generaldirektör Maeve Collins (EU Division) med delegation.
- Den 16 november 2022 hölls ett möte med ambassadörer i EU-kretsen.
- Den 17 november 2022 hölls ett möte med en ministerdelegation från Turkiet.
- Den 21 november 2022 hölls ett möte med en delegation från ”stora utskottet” i Finland.
- Den 24 november 2022 hölls ett möte med Frankrikes EU-minister Laurence Boone.
- Den 30 november 2022 hölls ett möte med Europaparlamentets talmanskonferens.
- Den 7 december 2022 hölls ett möte med Kanadas särskilda sändebud för EU-frågor med delegation.
- Den 14 december 2022 hölls ett möte med danska Europaudvalget.
- Den 14 december 2022 hölls ett möte med Ukrainas ambassadör Andrii Plakhotniuk.
- Den 19 december 2022 hölls ett möte med en georgisk delegation.
- Den 25 januari 2023 hölls ett lunchmöte med en delegation från Ukraina.
- Den 30 januari 2023 hölls ett möte med en delegation från det tyska parlamentet.
- Den 30 januari 2023 hölls ett möte med en delegation från det schweiziska parlamentet.
- Den 31 januari 2023 hölls ett lunchmöte med den tjeckiska senatens EU-utskott.
- Den 2 februari 2023 hölls ett lunchmöte med en delegation från Storbritannien.
- Den 3 februari 2023 hölls ett bilateralt möte med Portugals statssekreterare Tiago Antunes.
- Den 7 mars 2023 deltog EU-nämndens vice ordförande i talmannens möte med Ungerns vice talman.
- Den 7 mars 2023 hölls ett möte med en delegation bestående av libanesiska parlamentsledamöter.
- Den 4 maj 2023 hölls ett möte med en delegation från Nordmakedonien.
- Den 16 maj 2023 hölls ett bilateralt möte med Spaniens delegation i samband med Cosac i Stockholm.
- Den 23 maj 2023 hölls ett möte med en delegation från Ukraina tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner/Salar.
- Den 26 maj 2023 hölls ett möte med en delegation från Ukraina.
- Den 13 juni 2023 hölls ett bilateralt möte med Albaniens talman.